EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2018 05 02
COM(2018) 323 final

2018/0137 (NLE)

Pasiūlymas

Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos tarpinstitucinis susitarimas

dėl biudžetinės drausmės, bendradarbiavimo biudžeto klausimais ir patikimo finansų valdymo

EUROPOS PARLAMENTAS, EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA IR EUROPOS KOMISIJA,

toliau – institucijos,

SUSITARĖ:

1. Šio Susitarimo, priimto pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 295 straipsnį, tikslas – užtikrinti biudžetinę drausmę ir pagerinti metinės biudžeto procedūros veikimą bei institucijų bendradarbiavimą biudžeto klausimais, taip pat užtikrinti patikimą finansų valdymą.

2. Šiame Susitarime numatyta biudžetinė drausmė taikoma visoms išlaidoms. Kol galioja, Susitarimas privalomas visoms institucijoms.

3. Šiuo Susitarimu nekeičiamos Sutartyse, Tarybos reglamente [(ES, Euratomas) Nr. XXXX/20XX[1] (toliau – DFP reglamentas)] ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamente [(ES, Euratomas) Nr. XXXX/20XX][2] (toliau – Finansinis reglamentas)] nustatytos atitinkamos institucijų biudžeto galios.

4. Bet kokiems šio Susitarimo pakeitimams būtinas bendras visų institucijų susitarimas.

5. Šį Susitarimą sudaro trys dalys:

   – I dalyje pateikiamos nuostatos, susijusios su daugiamete finansine programa (toliau – DFP) ir specialiomis priemonėmis,

   – II dalis susijusi su tarpinstituciniu bendradarbiavimu biudžeto procedūros metu,

   – III dalyje pateikiamos nuostatos, susijusios su patikimu Sąjungos lėšų finansiniu valdymu.

6. Šis Susitarimas įsigalioja XXXX m. XX XX d. ir pakeičia 2013 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos tarpinstitucinį susitarimą dėl biudžetinės drausmės ir patikimo finansų valdymo[3].

[1] OL ... L ..., p. ....
[2] OL ... L ..., p. ....
[3] OL C 373, 2013 12 20, p. 1.

I DALIS
DFP IR SPECIALIOS PRIEMONĖS

A. SU DFP SUSIJUSIOS NUOSTATOS

7. Siekdamos patikimo finansų valdymo, institucijos biudžeto procedūros ir biudžeto priėmimo metu kuo labiau užtikrina, kad liktų pakankamos maržos iki įvairioms DFP išlaidų kategorijoms nustatytų viršutinių ribų.

Mokėjimų asignavimų prognozių po 2027 m. atnaujinimas

8. 2024 m. Komisija atnaujins mokėjimų asignavimų prognozes po 2027 m.

Tose atnaujintose prognozėse atsižvelgiama į visą susijusią informaciją, įskaitant biudžeto asignavimų įsipareigojimams ir biudžeto asignavimų mokėjimams realų vykdymą, taip pat į vykdymo prognozes. Jose taip pat atsižvelgiama į taisykles, kurios skirtos užtikrinti, kad mokėjimų asignavimai būtų tvarkingai nustatomi atsižvelgiant į įsipareigojimų asignavimus ir Sąjungos bendrųjų nacionalinių pajamų augimo prognozes.

B. SU SPECIALIOMIS PRIEMONĖMIS SUSIJUSIOS NUOSTATOS

Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondas

9. Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai pasiūlymą pervesti Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo lėšas į atitinkamas biudžeto eilutes, kai įvykdomos atitinkamame pagrindiniame teisės akte nustatytos to fondo lėšų mobilizavimo sąlygos.

Su Prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondu susiję perkėlimai atliekami pagal Finansinį reglamentą.

Europos Sąjungos solidarumo fondas

10. Komisija pateikia pasiūlymą dėl tinkamos biudžeto priemonės pagal Finansinį reglamentą, kai įvykdomos atitinkamame pagrindiniame teisės akte nustatytos Europos Sąjungos solidarumo fondo lėšų mobilizavimo sąlygos.

Neatidėliotinos pagalbos rezervas

11. Kai Komisija mano, kad reikia panaudoti neatidėliotinos pagalbos rezervą, Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia pasiūlymą perkelti lėšas iš šio rezervo į atitinkamas biudžeto eilutes pagal Finansinį reglamentą.

Lankstumo priemonė

12. Pasiūlymą mobilizuoti lankstumo priemonės lėšas Komisija pateikia išnagrinėjusi visas galimybes perskirstyti asignavimus išlaidų kategorijoje, kurioje yra lėšų papildomoms išlaidoms poreikis.

Pasiūlyme nurodomi finansuotini poreikiai ir suma. Toks pasiūlymas gali būti pateiktas dėl biudžeto projekto arba taisomojo biudžeto projekto.

Lankstumo priemonės lėšas gali mobilizuoti Europos Parlamentas ir Taryba, vykdydami biudžeto procedūrą pagal SESV 314 straipsnį.

Nenumatytų atvejų rezervas

13. Nuodugniai išanalizavusi visas kitas finansines galimybes, Komisija siūlo mobilizuoti nenumatytų atvejų rezervo lėšas arba jų dalį. Toks pasiūlymas gali būti pateiktas dėl biudžeto projekto arba taisomojo biudžeto projekto.

Nenumatytų atvejų rezervo lėšas gali mobilizuoti Europos Parlamentas ir Taryba, vykdydami biudžeto procedūrą pagal SESV 314 straipsnį.

II DALIS
TARPINSTITUCINIO BENDRADARBIAVIMO BIUDŽETO KLAUSIMAIS TOBULINIMAS

A. TARPINSTITUCINIO BENDRADARBIAVIMO PROCEDŪRA

14. Tarpinstitucinis bendradarbiavimas biudžeto procedūros metu išsamiai apibūdinamas priede.

Biudžeto skaidrumas

15. Komisija parengia metinę ataskaitą, pridedamą prie Sąjungos bendrojo biudžeto, kurioje pateikiama visa turima ir nekonfidenciali informacija, susijusi su:

Sąjungos turtu ir įsipareigojimais, be kita ko, atsirandančiais dėl Sąjungos vykdomų skolinimosi ir skolinimo operacijų laikantis jai Sutartimis suteiktų įgaliojimų,

Europos plėtros fondo (EPF)[4], Europos finansinio stabilumo fondo (EFSF), Europos stabilumo mechanizmo (ESM) ir kitų galimų būsimų mechanizmų pajamomis, išlaidomis, turtu ir įsipareigojimais,

- valstybių narių vykdant tvirtesnį bendradarbiavimą patirtomis išlaidomis, jei jos neįtrauktos į Sąjungos bendrąjį biudžetą.

B. FINANSINIŲ NUOSTATŲ ĮTRAUKIMAS Į TEISĖKŪROS PROCEDŪRA PRIIMAMUS AKTUS

16. Kiekviename pagal įprastą teisėkūros procedūrą priimtame ir su daugiamete programa susijusiame teisėkūros akte pateikiama nuostata, kurioje teisės aktų leidėjas nustato programos finansinį paketą.

Ta suma yra svarbiausia orientacinė suma Europos Parlamentui ir Tarybai metinės biudžeto procedūros metu.

Europos Parlamentas ir Taryba bei Komisija, rengdama biudžeto projektą, įsipareigoja visą atitinkamos programos laikotarpį nenukrypti nuo tos sumos daugiau kaip 15 %, išskyrus atvejus, kai dėl aiškių ir tiksliai apibrėžtų priežasčių iškyla naujų objektyvių ilgalaikių aplinkybių, atsižvelgiant į programos įgyvendinimo rezultatus, visų pirma remiantis vertinimais. Bet koks dėl tokio nuokrypio atsiradęs padidėjimas neviršija atitinkamai išlaidų kategorijai nustatytos viršutinės ribos, nedarant poveikio DFP reglamente ir šiame Susitarime minimų priemonių naudojimui.

Šis punktas netaikomas pagal įprastą teisėkūros procedūrą patvirtintiems ir iš anksto pagal valstybes nares paskirstytiems sanglaudai skirtiems asignavimams, į kuriuos įtrauktas viso programos laikotarpio finansinis paketas, ir didelio masto projektams, kurie nurodyti DFP reglamento 21 straipsnyje.

[4] Kaip išdėstyta Taryboje posėdžiavusių Europos Sąjungos valstybių narių vyriausybių atstovų vidaus susitarime dėl Europos Sąjungos pagalbos finansavimo pagal 2014–2020 m. daugiametę finansinę programą vadovaujantis AKR ir ES partnerystės susitarimu ir dėl finansinės paramos skyrimo užjūrio šalims ir teritorijoms, kurioms taikoma Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo ketvirtoji dalis (OL L 210, 2013 8 6), ir ankstesniuose vidaus susitarimuose.

17. Teisiškai privalomuose Sąjungos aktuose, susijusiuose su daugiametėmis programomis, kuriems netaikoma įprasta teisėkūros procedūra, nenurodoma „reikalinga laikoma suma“.

Jeigu Taryba norėtų įtraukti finansinę orientacinę sumą, ta suma laikoma teisės aktų leidėjo valios išraiška ir neturi įtakos SESV nustatytoms Europos Parlamento ir Tarybos biudžeto galioms. Nuostata šiuo tikslu įtraukiama į visus teisiškai privalomus Sąjungos aktus, kuriuose nurodyta tokia finansinė orientacinė suma.

C. SU ŽUVININKYSTĖS SUSITARIMAIS SUSIJUSIOS IŠLAIDOS

18. Su žuvininkystės susitarimais susijusioms išlaidoms taikomos toliau pateikiamos specialios taisyklės.

Komisija įsipareigoja nuolat pranešti Europos Parlamentui apie pasirengimą deryboms ir jų eigą, įskaitant jų poveikį biudžetui.

Su žuvininkystės susitarimais susijusios teisėkūros procedūros metu institucijos įsipareigoja visapusiškai stengtis užtikrinti, kad visos procedūros būtų vykdomos kuo greičiau.

Biudžete numatytos sumos, skirtos naujiems žuvininkystės susitarimams arba žuvininkystės susitarimų, kurie įsigalioja po susijusių finansinių metų sausio 1 d., atnaujinimui, įrašomos į rezervą.

Jeigu paaiškėja, kad su žuvininkystės susitarimais susijusių asignavimų (įskaitant rezervą) nepakanka, Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai reikiamą informaciją apie tokią padėtį lėmusias priežastis ir priemones, kurių būtų galima imtis laikantis nustatytų procedūrų. Prireikus Komisija siūlo atitinkamas priemones.

Kas ketvirtį Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai išsamią informaciją apie galiojančių žuvininkystės susitarimų įgyvendinimą ir finansines likusios metų dalies prognozes.

19. Nedarydami poveikio atitinkamai procedūrai, kuria reglamentuojamos derybos dėl žuvininkystės susitarimų, Europos Parlamentas ir Taryba įsipareigoja, laikydamiesi bendradarbiavimo biudžeto srityje principų, laiku pasiekti susitarimą dėl tinkamo žuvininkystės susitarimų finansavimo.

D. BENDROS UŽSIENIO IR SAUGUMO POLITIKOS (BUSP) FINANSAVIMAS

20. Visa BUSP veiklos išlaidų suma įtraukiama į vieną biudžeto skyrių, pavadintą BUSP. Ta suma padengiamos realios numatomos reikmės, įvertintos rengiant biudžeto projektą pagal Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai (toliau – vyriausiasis įgaliotinis) kasmet sudaromas prognozes. Nenumatytiems veiksmams paliekama pakankama marža. Į rezervą negali būti įtraukiamos jokios lėšos.

21. Kalbant apie BUSP išlaidas, kurios pagal Europos Sąjungos sutarties 41 straipsnį įtrauktos į Sąjungos bendrąjį biudžetą, institucijos Taikinimo komitete ir vadovaudamosi Komisijos parengtu biudžeto projektu kiekvienais metais stengiasi pasiekti susitarimą dėl veiklos išlaidų sumos ir dėl tos sumos paskirstymo BUSP biudžeto skyriaus straipsniams. Nepasiekus susitarimo, manoma, kad Europos

Parlamentas ir Taryba įtraukia į biudžetą ankstesniame biudžete buvusią sumą arba biudžeto projekte pasiūlytą sumą, priklausomai nuo to, kuri iš šių sumų yra mažesnė.

Bendra BUSP veiklos išlaidų suma paskirstoma BUSP biudžeto skyriaus straipsniams, kaip numatyta trečioje pastraipoje. Į kiekvieną straipsnį įtraukiami jau patvirtinti veiksmai, taip pat numatyti, bet dar nepatvirtinti veiksmai ir sumos būsimiems, t. y. dar nenumatytiems, veiksmams, kuriuos Taryba patvirtins atitinkamais finansiniais metais.

BUSP biudžeto skyriaus straipsniai, į kuriuos įrašytini BUSP veiksmai, galėtų būti tokie:

- svarbiausios atskiros misijos, kaip nurodyta Finansinio reglamento 52 straipsnio 1 dalies f punkte,
- kitos misijos (krizių valdymo operacijos, konfliktų prevencija, sprendimas ir stabilizavimas bei taikos ir saugumo procesų stebėjimas ir įgyvendinimas),
- ginklų neplatinimas ir nusiginklavimas,
- neatidėliotinos priemonės,
- parengiamosios ir tolesnės priemonės,
- Europos Sąjungos specialieji įgaliotiniai.

Kadangi Komisija pagal Finansinį reglamentą turi įgaliojimus savarankiškai perkelti asignavimus iš vieno BUSP biudžeto skyriaus straipsnio į kitą, atitinkamai užtikrinamas sparčiam BUSP veiksmų įgyvendinimui reikalingas lankstumas. Jeigu per finansinius metus BUSP biudžeto skyriaus sumos nepakanka reikalingoms išlaidoms padengti, Komisijos pasiūlymu Europos Parlamentas ir Taryba stengiasi skubos tvarka rasti sprendimą.

22. Kiekvienais metais vyriausiasis įgaliotinis konsultuojasi su Europos Parlamentu dėl perspektyvų dokumento, kuris perduodamas ne vėliau kaip atitinkamų metų birželio 15 d. ir kuriame išdėstomi pagrindiniai BUSP aspektai ir esminės pasirinkimo galimybės, įskaitant finansinį poveikį Sąjungos bendrajam biudžetui, n − 1 metais pradėtų priemonių vertinimą ir BUSP koordinavimo ir papildomumo su kitomis Sąjungos išorės finansinėmis priemonėmis įvertinimą. Be to, vyriausiasis įgaliotinis reguliariai teikia informaciją Europos Parlamentui, ne rečiau kaip penkis kartus per metus surengdamas bendrus konsultacijų posėdžius, kurie yra įprasto politinio dialogo BUSP klausimais dalis ir dėl kurių turi būti susitarta ne vėliau kaip kiekvienų metų lapkričio 30 d. Dėl dalyvavimo tuose posėdžiuose atitinkamai sprendžia Europos Parlamentas ir Taryba, atsižvelgdami į informacijos, kuria keičiamasi tuose posėdžiuose, tikslą ir pobūdį.

Dalyvauti tuose posėdžiuose kviečiama Komisija.

Jeigu Taryba priima su išlaidomis susijusį sprendimą dėl BUSP, vyriausiasis įgaliotinis nedelsdamas ir kiekvienu atveju ne vėliau kaip per penkias darbo dienas po to siunčia Europos Parlamentui numatytų išlaidų, visų pirma susijusių su trukme, įdarbintu personalu, patalpų ir kitos infrastruktūros naudojimu, transporto priemonėmis, mokymo poreikiais ir saugumo susitarimais, sąmatą (toliau – finansinė pažyma).

Kas ketvirtį Komisija praneša Europos Parlamentui ir Tarybai apie BUSP veiksmų įgyvendinimą ir likusio finansinių metų laikotarpio finansines prognozes.

E. SU VYSTYMOSI POLITIKOS KLAUSIMAIS SUSIJĘS INSTITUCIJŲ DALYVAVIMAS

23. Komisija užmezga neoficialų dialogą su Europos Parlamentu vystymosi politikos klausimais, nepriklausomai nuo jų finansavimo šaltinio.

III DALIS
PATIKIMAS SĄJUNGOS LĖŠŲ FINANSINIS VALDYMAS

A. FINANSINIS PROGRAMAVIMAS

24. Komisija du kartus per metus, pirmą kartą – kartu su dokumentais, pateikiamais su biudžeto projektu, o antrą kartą – priėmus Sąjungos bendrąjį biudžetą, pateikia išsamų DFP I, II išlaidų kategorijos (išskyrus „ekonominei, socialinei ir teritorinei sanglaudai“ skirtos tarpinės viršutinės ribos), III išlaidų kategorijos (tik „aplinkos ir klimato“ ir „jūrų reikalų ir žuvininkystės“), IV, V ir VI išlaidų kategorijų finansinio programavimo dokumentą. Tame pagal išlaidų kategorijas, politikos sritis ir biudžeto eilutes suskirstytame programavimo dokumente turėtų būti nurodyta:

(a) galiojantys teisės aktai, atskiriant daugiametes programas ir metinius veiksmus:

– daugiamečių programų atveju Komisija turėtų nurodyti procedūrą, pagal kurią jos buvo priimtos (įprasta ar speciali teisėkūros procedūra), jų trukmę, visą finansinį paketą ir administracinėms išlaidoms skirtą dalį,

– metinių veiksmų (susijusių su bandomaisiais projektais, parengiamaisiais veiksmais ir agentūromis) ir veiksmų, finansuojamų pagal Komisijos prerogatyvas, atveju Komisija turėtų pateikti daugiametes sąmatas;

(b) rengiami pasiūlymai dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų: tebesvarstomi Komisijos pasiūlymai, nurodant paskutinius atnaujinimus.

Komisija turėtų apsvarstyti, kaip būtų galima daryti kryžmines nuorodas į finansinio programavimo dokumentą ir kartu į jos teisėkūros programavimo dokumentą, kad būtų galima pateikti tikslesnių ir patikimesnių prognozių. Teikdama kiekvieną pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto Komisija turėtų nurodyti, ar jis įtrauktas į programavimo dokumentą, perduodamą kartu su biudžeto projektu arba galutinai patvirtinus biudžetą. Europos Parlamentas ir Taryba turėtų būti visų pirma informuojami apie:

(a) visus naujus teisėkūros procedūra priimtus aktus ir visus rengiamus pasiūlymus, kurie buvo pateikti, tačiau nebuvo įtraukti į programavimo dokumentą, perduodamą kartu su biudžeto projektu arba galutinai patvirtinus biudžetą (nurodant atitinkamas sumas);

(b) Komisijos metinėje teisėkūros darbo programoje numatytus teisės aktus, nurodant, ar veiksmai gali turėti finansinių pasekmių.

Prireikus Komisija turėtų nurodyti, ar dėl naujų pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų gali reikėti perprogramavimo.

B. AGENTŪROS IR EUROPOS MOKYKLOS

25. Prieš pateikdama pasiūlymą dėl naujos agentūros steigimo, Komisija turėtų parengti patikimą, išsamų ir objektyvų poveikio vertinimą atsižvelgdama, *inter alia*, į būtiniausią darbuotojų skaičių ir gebėjimų poreikius, ekonominės naudos aspektus, subsidiarumą ir proporcingumą, poveikį nacionalinei ir Sąjungos veiklai ir poveikį atitinkamos išlaidų kategorijos biudžetui. Remdamiesi ta informacija ir nedarydami

poveikio teisėkūros procedūroms, kuriomis reglamentuojamas agentūros įsteigimas, Europos Parlamentas ir Taryba, laikydamiesi bendradarbiavimo biudžeto srityje principų, įsipareigoja laiku pasiekti susitarimą dėl siūlomos agentūros finansavimo.

Laikomasi šios tvarkos:

- pirma, Komisija sistemingai pateikia bet kokį pasiūlymą dėl naujos agentūros įsteigimo per pirmąjį trišalio dialogo posėdį po jos pasiūlymo priėmimo, pateikia finansinę pažymą, pridedamą prie teisės akto, kuriuo siūloma įsteigti agentūrą, projekto ir nurodo jo pasekmes likusiu finansinio programavimo laikotarpiu,
- antra, teisėkūros proceso metu Komisija padeda teisės aktų leidėjui įvertinti finansines pasiūlytų pakeitimų pasekmes. Tos finansinės pasekmės turėtų būti svarstomos atitinkamų trišalio dialogo posėdžių teisėkūros klausimais metu,
- trečia, iki teisėkūros proceso pabaigos Komisija pateikia atnaujintą finansinę pažymą, kurioje atsižvelgiama į galimus teisės aktų leidėjo pakeitimus; ši galutinė finansinė pažyma įtraukiama į baigiamojo trišalio dialogo posėdžio teisėkūros klausimais darbotvarkę ir ją oficialiai patvirtina teisės aktų leidėjas. Ji taip pat įtraukiama į tolesnio trišalio dialogo posėdžio biudžeto klausimais, kuris skubiais atvejais gali būti rengiamas supaprastintos formos, darbotvarkę siekiant susitarti dėl finansavimo,
- ketvirta, trišalio dialogo metu pasiektas susitarimas, kuriame atsižvelgiama į Komisijos biudžeto vertinimą, susijusį su teisėkūros proceso turiniu, patvirtinamas bendroje deklaracijoje. Tam susitarimui pagal savo darbo tvarkos taisykles turi pritarti Europos Parlamentas ir Taryba.

Tokia pat procedūra būtų taikoma visiems teisės akto dėl agentūros pakeitimams, kurie turėtų įtakos atitinkamos agentūros ištekliams.

Jeigu agentūros užduotys būtų gerokai pakeistos nepakeitus teisės akto, kuriuo įsteigiama atitinkama agentūra, Komisija apie tai praneša Europos Parlamentui ir Tarybai pateikdama patikslintą finansinę pažymą, kad Europos Parlamentas ir Taryba galėtų laiku pasiekti susitarimą dėl agentūros finansavimo.

26. Biudžeto procedūros metu turėtų būti tinkamai atsižvelgiama į atitinkamas bendro požiūrio, pateikiamo 2012 m. liepos 19 d. pasirašyto Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos bendro pareiškimo dėl decentralizuotų agentūrų priede, nuostatas.

27. Kai Valdytojų taryba numato įsteigti naują Europos mokyklą, panaši procedūra turi būti taikoma *mutatis mutandis* siekiant įvertinti poveikį Sąjungos bendrajam biudžetui.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu	*Tarybos vardu*	*Komisijos vardu*
Pirmininkas	*Pirmininkas*	*Pirmininkas*